

Ujedinjeni narodi opravdali svoje postojanje

Izjava predsjednika Tita povodom 10.-god. UN

Povodom proslave 10-godišnjice osnivanja organizacije Ujedinjenih naroda predsjednik FNRJ Josip Broz Tito dao je slijedeću izjavu:

»Na današnji dan prije deset godina, predstavnici 50 zemalja, među kojima se nalazio i delegat nove Jugoslavije, potpisali su u San Franciscu Povelju Ujedinjenih naroda.

Organizacija, čiji su temelji toga dana položeni, bila je izraz duboke težnje naroda, da svoje odnose organiziraju na novi način, na način kojim bi se osigurao trajan, pravedan i demokratski mir i koji bi bio u skladu s novim međunarodnim uvjetima, obilježenim sve tješnjom povezanošću međunarodne zajednice i sve složenijim međuzavisnim odnosima članova te zajednice. Organizacija Ujedinjenih naroda, kao odraz objektivne potrebe svremenog međunarodnog razvjeta, zasnila se, prema tome, na koncepciji stalne, široke svezane suradnje svih zemalja, uz puno međusobno poštovanje suvereniteta, ravnopravnosti, nezavisnosti i teritorijalnog integriteta, na koncepcijama nemiješanja u unutrašnje stvari, uzdržavanja od prijetnje ili upotrebe sile u međunarodnim odnosima, mirnog rješavanja međunarodnih sporova i t. d.

U toku proteklih deset godina Ujedinjeni narodi su opravdali svoje postojanje. I pored veoma nepovoljnih općih uvjeta u kojima su djelovali, i pored izvjesnih nedostataka u vlastitoj strukturi i organizaciji. Ujedinjeni narodi su vršili snažan i pozitivan utjecaj na razvoj međunarodnih odnosa. Oni su, kao organizirani izraz miroljubivih snaga i progresivnih težnji za ravnopravnom suradnjom i jedinstvom svijeta, kočili tendencije razjedinjavanja i sukoba i time znatno doprinijeli općem popuštanju zategnutosti u međunarodnim odnosima.

Mi u Jugoslaviji duboko smo uvjereni, da danas postoji stvarna mogućnost, da se problem mira riješi u oba njegova vida. Mi zato smatramo, da se s puno razloga može očekivati, da će proslava 10-godišnjice Ujedinjenih naroda obilježiti ne samo kraj jednog decenija u životu i radu te organizacije, nego i početak jednog novog razdoblja, u kome će Organizacija Ujedinjenih naroda u još punijoj mjeri opravdati nade, koje je čovječanstvo 1945. godine polagalo u tu organizaciju. Dosljedna politika mira u svestraju miroljubivoj suradnji. Jugoslavija će i ubuduće, kao što je to činila i dosad, uložiti sve svoje napore za jačanje uloga i značaja Organizacije Ujedinjenih naroda.

Predvojnička obuka jača ljubav prema domovini

Osnivačkom kongresu nastavnika, komandira i profesora predvojničke obuke, predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je slijedeće pismo:

Dragi drugovi,

veoma žalim, što mi nije moguće da se odazovem vašem pozivu, da prisustvujem osnivačkom kongresu Saveza društava komandira, nastavnika i profesora predvojničke obuke, pa vam zato ovim putem šaljem svoje pozdrave sa željom za pun uspjeh rada vašeg kongresa.

Poznato mi je vrlo dobro da je služba predvojničke obuke za sedam godina rada dala krupne rezultate. Oni su doprinos jačanju naših obrambenih snaga, doprinos, koji je postignut osposobljavanjem naše omladine i čitavog naroda za najčasniji zadatak — za obranu slobode i nezavistnosti naše otadžbine. Uloga predvojničke obuke nije time bila iscrpljena, ona je odgajala našu omladinu u duhu ljubavi prema svojoj domovini, na herojskim tradicijama našeg Oslobođačkog rata. Ona razvija i nove, plemenite navike socijalističkog čovjeka i time u sklopu cjelokupnog našeg odgojnog sistema doprinosi izgradnji cijelovitog lika omladincu socijalističke Jugoslavije. Ovakvim svojim radom služba predvojničke obuke dobila je svoje nezamjenljivo mjesto u radu s našom omladinom, i zato njoj treba da posvete punu pažnju svi organi naše narodne vlasti, sve društvene i političke organizacije i naša Armija.

Naša zemlja je miroljubiva i stoga njeni naporci na jačanju obrambene sposobnosti naroda znače učvršćenje onih snaga, koje se bore za mir u svijetu. U tom svijetu i služba predvojničke obuke predstavlja put, koji će uvijek biti garantija osposobljenosti cjelokupnog našeg naroda za izvršenje te velike zadaće prema našim budućim generacijama i čovječanstvu uopće.

U izvršavanju ove zadaće rad vašega saveza imat će veliki značaj. Razvijanjem djelatnosti na stručnom, idejnom, pedagoškom i odgojnom usavršavanju svog članstva, vaš Savez će najbolje doprinijeti podizanju kvalitete predvojničke obuke u svim oblastima njene djelatnosti. Karakter te zadaće iziskuje, da u njenom izvršenju sudjeluju ljudi svjetlih moralno-političkih kvaliteta, koji treba uvijek da imaju na umu, da su prije svega odgojitelji, organizatori i nosioci takvog rada, koji omladinu najneposrednije pripremaju za obranu naše socijalističke otadžbine.

I u tom vašem budućem radu ja vam želim mnogo uspjeha, za dobrobit naše zemlje i mira u svijetu.

JOSIP BROZ TITO

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA ŠIBENIK

BROJ 149 — GOD. IV.

SIBENIK, 29. LIPNJA 1955.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Nehru stiže u četvrtak u našu zemlju

Predsjednik vlade Republike Indije g. Džavaharlal Nehru dolazi u službeni posjet Jugoslaviji u prosincu prošle i siječnju ove godine. Kako se saznaće, indijski premijer provest će u Jugoslaviji tjeđan dana. Pored kraćeg boravka u Beogradu i razgovora koje će voditi s najvišim jugoslavenskim državnima, predsjednik Nehru će obići i neke jugoslavenske republike i razgledati velike privredne objekte.

Dolaskom u Jugoslaviju predsjednik indijske vlade g. Nehru

Predsjednik Tito posjetit će SSSR

Jugopres saznaće iz dobro obavijestenih krugova, da su predstavnici Sovjetskog saveza za vrijeme nedavno održanih jugoslavensko - sovjetskih razgovora pozvali predsjednika Republike Josipa Broza Tita da ucini posjet Sovjetskom savezu. Prema istim obavještenjima predsjednik Tito je prihvatio taj poziv.

MAO CE TUNG UPUTOV POKLONE PREDSJEDNIKU TITU

Predsjednik Republike Josip Broz Tito primio je u ponedjeljak u Bijelom dvoru izvanrednog i opunomoćenog ambasadora NR Kine u Jugoslaviji Vu Sju Cuena, Kineski ambasador predao je predsjedniku poklone, koje mu je uputio predsjednik NR Kine Mao Ce Tung.

Predsjednik Republike zahvalio se na poklonima i zadržao se s kineskim ambasadorom u sređačnom razgovoru.

Tvornica u Lozovcu novi potrošač uglja iz Dubravica

Narodni odbor kotara Šibenik sasvim je pravilno ocijenio potrebu ponovnog otvaranja rudnika Dubravice bila nužna potreba, a osim toga, imalo je i ekonomsko opravdanje dokazano prethodnim analizama vršenim u Narodnom odboru kotara Šibenik i u društву ekonomista našeg grada.

Eksploatacijom tog rudnika započelo je još 1928. g. industrijsko poduzeće »Adria-boksit«, a za vrijeme okupacije, do 1943. g. nastavili su Italijani. Njemački i talijanski kapital koristio je rudnik Dubravice od njegovog otvaranja pa sve do 1943. g., kada je kapitulirala fašistička Italija.

U prvim poslijeratnim godinama nije se ništa poduzeće za ponovno otvaranje rudnika Dubravice. 1950. g. su to pokrenuli Dalmatinski ugljenokop Siverić sa jednim ciljem, da iz njega snabdjevaju novoizgrađenu krečanu u Skradinu. Kako se krečana nije mogla dugo održati u proizvodnji iz tehničkih razloga, to je moralio doći i do prestanka rada rudnika Dubravice. Da je skradinski most bio gotov i da prijevozne tarife za ugaj nisu bile tako visoke, možda bi se rudnik Dubravice ipak održao i poslije likvidacije krečane kao svog jedinog potrošača.

U zadnje vrijeme prilike su se znatno izmjenile, jer je razvitak industrije prouzrokovao veliku

od srijede do srijede

Jž zemlje...

PREDSEDNIK TITO POČASNI GRADANIN SISKA — Povodom navršavanja 14 godina otkako je u okolini Siska osnovan prvi partizanski odred u Hrvatskoj, u domu kulture »Vladimir Nazor« održana je svečana sjednica, na kojoj je, uz bune ovacije, predsednik Tito izabran za počasnog građanina Siska.

POTPISAN TROOVINSKI PROTOKOL SA ŠVEDSKOM — Poslijе osmodnevnih pregovora u Beogradu, potpisani su protokoli kojim se reguliraju robna razmjena između Jugoslavije i Švedske od 1. srpnja ove do 30. lipnja iduće godine. Protokol predviđa razmjenu robe u vrijednosti 30 do 40 milijuna švedskih kruna.

JUGOSLAVENSKI NUKLEARNI UČENJACI PUTUJU U MOSKVU — Akademija nauke SSSR pozvala je dva jugoslavenska učenjaka da prisustvuju kao gosti na konferenciji o pripremi nuklearne energije u mirnodobne svrhe, koja će se održati od 1. do 5. srpnja u Moskvi. Od jugoslavenskih učenjaka toj konferenciji prisustvovat će profesor univerziteta Pavle Savić, akademik i dr. Drago Grdelić, docent univerziteta.

DOPUTOVALI INDIJSKI NOVINARI — Grupa vodećih indijskih novinara stigla je avionom iz Varšave u Beograd. Njih su na aerodromu dočekali predstavnici Saveza novinara Jugoslavije i Odjeljenja za štampu Državnog sekretarijata za vanjske poslove. Novinari će izvještavati indijsku štampu o boravku predsednika vlade Nehrua u našoj zemlji.

NAŠE DELEGACIJE POSJETIT ĆE SSSR I Z. NJEMAČKU — Jugopres saznao je, da će jugoslavenska parlamentarna delegacija od 16 do 17. članova posjetiti Sovjetski savez krajem srpnja ili početkom kolovoza, dok će jedna delegacija Savezne narodne skupštine otpotovati u posjet Zapadnoj Njemačkoj u drugoj polovici rujna.

PRIVREDNA DELEGACIJA POSJETIT ĆE FRANCUSKU — Kako se očekuje, jedna jugoslavenska privredna delegacija otpotovat će početkom srpnja u Pariz radi zaključenja novog jugoslavensko-francuskog privrednog sporazuma.

U DUBROVNIKU OTVORENA IZLOŽBA »KAZALIŠTE U JUGOSLAVIJI« — U Dubrovniku je otvorena izložba »Kazalište u Jugoslaviji«, koja je organizirana povodom VI. Kongresa Međunarodnog kazališnog instituta, u okviru Dubrovačkih ljetnih igara. Svečanom otvaranju prisustvovao je i potpredsednik Saveznog izvršnog vijeća Rodoljub Čolaković.

KONFERENCIJA SAVEZNE BAKTERIOLOŠKE KOMISIJE — U Skoplju je završena prva konferencija Savezne bakteriološke komisije na kojoj su poznati bakteriolozi i epidemiolozi iz cijele zemlje raspravljali o pitanju standardizacije metoda rada na otkrivanju i suzbijanju crijevnih bolesti. Na konferenciji je podnijeto deset referata.

... i svijeta

TRUMAN GOVORIO U SAN FRANCISCU — Bivši predsjednik USA Truman, koji je u ime svoje zemlje prije deset godina potpisao Povelju, pozdravio je u San Franciscu Ujedinjene narode kao »svjetionik nade za svijet, koji nema drugog izbora osim da zajednički živi, ili da zajednički umre«.

U NU OTPUTOVAO U NEW YORK — Predsjednik burmanske vlade U Nu otpotovao je avionom iz Londona u New York u službeni posjet Sjedinjenim Američkim Državama.

ADENAUER PRIHVATIO SOVIETSKI POZIV — Kako je službeno potvrđeno u Bonnu, kancelar Adenauer je prihvatio sovjetski poziv, te će u prvoj polovici rujna otpotovati u Moskvu. Formalni odgovor na sovjetsku notu još nije upućen, ali se to očekuje svakog časa.

U ARGENTINI SITUACIJA JE RAŠČIĆENA — Šest dana poslijе dramatičnih dogadaja, situacija u Argentini gotovo je potpuno raščićena. General Peron ostao je na čelu državne uprave. Peronička stranka i generalna konfederacija sindikata objavile su saopćenje u kojima ističu svoju privrženost predsjedniku Republike i šefu peroničkog pokreta.

ČETVORNA KONFERENCIJA U ŽENEVI — Državni podsekretar Hoover izjavio je u komitetu američkog senata za vanjske poslove, da su se četiri velike sile sporazumjele da se na predstojećoj ženevskoj konferenciji može pokrenuti svako ono pitanje za koje se smatra da predstavlja uzrok medunarodne zategnutosti.

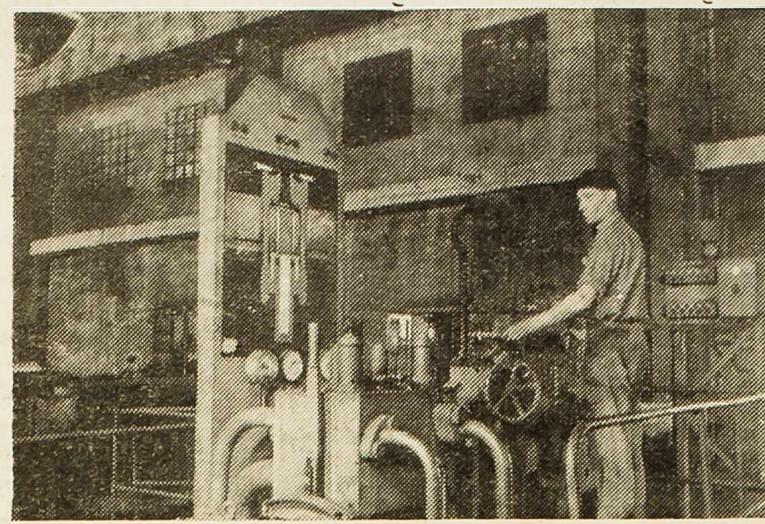
NEREDI U SJEVERNOJ AFRICI — U Sjevernoj Africi došlo je do novih atentata, ubistava i hapšenja. U najvećoj operaciji francuskih pješadijskih, zrakoplovnih i pomorskih snaga koja je počela u Alžiru, sudjeluju sada i policijski te žandarmerijski odredi, koji vrše dosad najmasovnije racije u gotovo svim alžijskim gradovima.

INDIJSKI STUDENTI ORGANIZIRAJU MARŠ NA GOU — Panindijska federacija studenata, najmoćnija studentska organizacija u Indiji, poslala je svim svojim pokrajinskim organizacijama uputstva da se 9. kolovoza, pod parolom »evakuirajte Gou« organiziraju masovne demonstracije nenasilja radi oslobođenja ove indijske pokrajine, koja se nalazi pod portugalskom kolonijalnom upravom. Studenti se upisuju u odrede, koji će u okviru demonstracija »marširati na Gou«.

HO SI MINOV POSJET SSSR-u i KINU — Predsjednik Sjevernog Vietnama Ho Si Min napustio je Hanoj i krenuo u posjet Sovjetskom savezu i Kini. To je prvi put da Ho Si Min posjećuje SSSR i Kinu otkako je završen sedmogodišnji rat u Indokini.

OBORENA DVA KUOMINTANŠKA AVIONA — Kako javlja Radio - Peking, kineske protuavionske baterije oborile su za pet posljednjih dana dva kuomintanška mlažna lovca F-84, a oštetile tri aviona. Avioni su oboreni ili oštećeni iznad provincije Fukien.

CANG KAJ ŠEKOVİ AVIONI UZNEMIRAVAJU KINU — Agencija Nova Kina javlja da su u toku prvih 18 dana mjeseca lipnja Cang Kaj Šekovi avioni izvršili 319 akcija uzneniranja nad obalskim i unutrašnjim oblastima provincije Fukien. Blizu obale Južnog Fukijena oni su potopili jedan i oštetili osam ribarskih brodova, kojom prilikom su ubijena dva ribara a ranjeno osam.

Iz Tvornice elektroda i ferolegura

Oko 900 djevojaka i mladih majki završilo zdravstvene tečajeve

Završila je jedna god. na škole u aerodromu dočekali predstavnici Saveza novinara Jugoslavije i Odjeljenja za štampu Državnog sekretarijata za vanjske poslove. Novinari će izvještavati indijsku štampu o boravku predsednika vlade Nehrua u našoj zemlji.

NAŠE DELEGACIJE POSJETIT ĆE SSSR I Z. NJEMAČKU — Jugopres saznao je, da će jugoslavenska parlamentarna delegacija od 16 do 17. članova posjetiti Sovjetski savez krajem srpnja ili početkom kolovoza, dok će jedna delegacija Savezne narodne skupštine otpotovati u posjet Zapadnoj Njemačkoj u drugoj polovici rujna.

PRIVREDNA DELEGACIJA POSJETIT ĆE FRANCUSKU — Kako se očekuje, jedna jugoslavenska privredna delegacija otpotovat će početkom srpnja u Pariz radi zaključenja novog jugoslavensko-francuskog privrednog sporazuma.

U DUBROVNIKU OTVORENA IZLOŽBA »KAZALIŠTE U JUGOSLAVIJI« — U Dubrovniku je otvorena izložba »Kazalište u Jugoslaviji«, koja je organizirana povodom VI. Kongresa Međunarodnog kazališnog instituta, u okviru Dubrovačkih ljetnih igara. Svečanom otvaranju prisustvovao je i potpredsednik Saveznog izvršnog vijeća Rodoljub Čolaković.

KONFERENCIJA SAVEZNE BAKTERIOLOŠKE KOMISIJE — U Skoplju je završena prva konferencija Savezne bakteriološke komisije na kojoj su poznati bakteriolozi i epidemiolozi iz cijele zemlje raspravljali o pitanju standardizacije metoda rada na otkrivanju i suzbijanju crijevnih bolesti. Na konferenciji je podnijeto deset referata.

... i svijeta

TRUMAN GOVORIO U SAN FRANCISCU — Bivši predsjednik USA Truman, koji je u ime svoje zemlje prije deset godina potpisao Povelju, pozdravio je u San Franciscu Ujedinjene narode kao »svjetionik nade za svijet, koji nema drugog izbora osim da zajednički živi, ili da zajednički umre«.

U NU OTPUTOVAO U NEW YORK — Predsjednik burmanske vlade U Nu otpotovao je avionom iz Londona u New York u službeni posjet Sjedinjenim Američkim Državama.

ADENAUER PRIHVATIO SOVIETSKI POZIV — Kako je službeno potvrđeno u Bonnu, kancelar Adenauer je prihvatio sovjetski poziv, te će u prvoj polovici rujna otpotovati u Moskvu. Formalni odgovor na sovjetsku notu još nije upućen, ali se to očekuje svakog časa.

U ARGENTINI SITUACIJA JE RAŠČIĆENA — Šest dana poslijе dramatičnih dogadaja, situacija u Argentini gotovo je potpuno raščićena. General Peron ostao je na čelu državne uprave. Peronička stranka i generalna konfederacija sindikata objavile su saopćenje u kojima ističu svoju privrženost predsjedniku Republike i šefu peroničkog pokreta.

ČETVORNA KONFERENCIJA U ŽENEVI — Državni podsekretar Hoover izjavio je u komitetu američkog senata za vanjske poslove, da su se četiri velike sile sporazumjele da se na predstojećoj ženevskoj konferenciji može pokrenuti svako ono pitanje za koje se smatra da predstavlja uzrok medunarodne zategnutosti.

NEREDI U SJEVERNOJ AFRICI — U Sjevernoj Africi došlo je do novih atentata, ubistava i hapšenja. U najvećoj operaciji francuskih pješadijskih, zrakoplovnih i pomorskih snaga koja je počela u Alžiru, sudjeluju sada i policijski te žandarmerijski odredi, koji vrše dosad najmasovnije racije u gotovo svim alžijskim gradovima.

INDIJSKI STUDENTI ORGANIZIRAJU MARŠ NA GOU — Panindijska federacija studenata, najmoćnija studentska organizacija u Indiji, poslala je svim svojim pokrajinskim organizacijama uputstva da se 9. kolovoza, pod parolom »evakuirajte Gou« organiziraju masovne demonstracije nenasilja radi oslobođenja ove indijske pokrajine, koja se nalazi pod portugalskom kolonijalnom upravom. Studenti se upisuju u odrede, koji će u okviru demonstracija »marširati na Gou«.

HO SI MINOV POSJET SSSR-u i KINU — Predsjednik Sjevernog Vietnama Ho Si Min napustio je Hanoj i krenuo u posjet Sovjetskom savezu i Kini. To je prvi put da Ho Si Min posjećuje SSSR i Kinu otkako je završen sedmogodišnji rat u Indokini.

OBORENA DVA KUOMINTANŠKA AVIONA — Kako javlja Radio - Peking, kineske protuavionske baterije oborile su za pet posljednjih dana dva kuomintanška mlažna lovca F-84, a oštetile tri aviona. Avioni su oboreni ili oštećeni iznad provincije Fukien.

CANG KAJ ŠEKOVİ AVIONI UZNEMIRAVAJU KINU — Agencija Nova Kina javlja da su u toku prvih 18 dana mjeseca lipnja Cang Kaj Šekovi avioni izvršili 319 akcija uzneniranja nad obalskim i unutrašnjim oblastima provincije Fukien. Blizu obale Južnog Fukijena oni su potopili jedan i oštetili osam ribarskih brodova, kojom prilikom su ubijena dva ribara a ranjeno osam.

Jača politika koegzistencije

Posljednji dogadaji uvjerljivo potvrđuju da se u svijetu nastavlja proces smirivanja i da čovječanstvo korača u novo razdoblje, koje obećava stvarno učvršćivanje mira. Dogadaji su dali pravo onim demokratskim i mirojubivim snagama u svijetu, među kojima istaknuto i časno mjesto ima naša zemlja, da je, uza sve suprotnosti između velikih sila, koje su se postrojile u dva protivna bloka, i druga neriješena pitanja, koja more svijet, moguće izbjegći novi svjetski rat, — a silno dostignuće nauke — atomsku energiju — umjesto kao rušilačku snagu za istrebljivanje čovječanstva, civilizacije i kulture, upotrebiti kao neiscrpnu snagu za njegov brzi napredak ka blagostanju u miru i sreći — ako se nude vođno dosijanje mirojubivu politiku aktivne koegzistencije. Predsjednik Tito posjetio je Indiju i Burmu, a dehijaška deklaracija Tito-Nehru zabilatala je kao poverja mira. Ovoga projekta okupilo se u Bandungu zemalja i afričkih zemalja da potvoridaju politiku akutne mirojubive koegzistencije, da osude kolonijalizam. Tamo je nova karta pokazala da je na toj crno-čaršunarni s narodima Azije i Afrike, da je za mir i mirno rješenje spornih pitanja. Nenju je sačuvan posjetio SSSR i u tamošnjim razgovorima još jednom potvrđeno da se ponuka akutne mirojubive koegzistencije. Sutra su se u našu zemlju, kao isaren prijatelju, i t. a.

Ali pobijedila je realnost, zdrav razum. A zatim su slijedili drugi dogadaji, kao potvrda politike aktivne mirojubive koegzistencije. Predsjednik Tito posjetio je Indiju i Burmu, a dehijaška deklaracija Tito-Nehru zabilatala je kao poverja mira. Ovoga projekta okupilo se u Bandungu zemalja i afričkih zemalja da potvoridaju politiku akutne mirojubive koegzistencije, da osude kolonijalizam. Tamo je nova karta pokazala da je na toj crno-čaršunarni s narodima Azije i Afrike, da je za mir i mirno rješenje spornih pitanja. Nenju je sačuvan posjetio SSSR i u tamošnjim razgovorima još jednom potvrđeno da se ponuka akutne mirojubive koegzistencije. Sutra su se u našu zemlju, kao isaren prijatelju, i t. a.

Proslava desetgodišnjice UN potvrđuje da je potvrda procesa smirivanja zategnutosti u svijetu i okretanja u pravcu politike aktivne mirojubive koegzistencije. Prethodni dogadaji opravdavaju uvjerenje da govor se potvrdio i učinkovito, da se u UN odobrila akutna mirojubiva politika, koja nema drugo dovođenje u obvezno obvezno u obvezno dovođenje novog svjetskog pokoja s atomskim i hidrogenskim bombama. Moguće je politika suprotnog pregovaranja i mirojubivog rješavanja spornih pitanja, dobrih susjedskih odnosa, političke, ekonomski i kulturne suradnje bez obzira na različitost u društvenim uređenjima, idejnim svačanjima i t. d. Takova praksa u odnosima između država i naroda nužno mora da vodi do upotpunjivanju suprotnosti, rasnoj, nacionalnoj i idejnoj snosljivosti — ukratko učvršćivanju mraza bez trke u naoružavanju, bez prijetnji. U tome je politika aktivne mirojubive koegzistencije. Zagovornici tako zavare politike sile, čvrste ruke i t. d. htjeli su se prikazati većim realistima, te su pobornicima politike aktivne mirojubive koegzistencije odmah rukom smatrajući ih sastojima, pa čak — po pravilu — i agentima drugoga bloka. Takova je logika politike sile, politike blokova: tko nije s njima taj je protiv njih. Nitko ne poriče, da je u teškim godinama hladnog rata bilo potrebno naoružavanje. Ali demokratske i mirojubive snage shvatili su to kao nužno zlo da bi se nemirojubivim agresivnim snagama preprečio put u njihovim porobljivačkim namjerama, a ne kao trajno stanje, takvo je učinkovito. U tome je politika aktivne mirojubive koegzistencije. Zagovornici tako zavare politike sile, politike blokova: tko nije s njima taj je protiv njih. Nitko ne poriče, da je u teškim godinama hladnog rata bilo potrebno naoružavanje. Ali demokratske i mirojubive snage shvatili su to kao nužno zlo da bi se nemirojubivim agresivnim snagama preprečio put u njihovim porobljivačkim namjerama, a ne kao trajno stanje, takvo je učinkovito. U tome je politika aktivne mirojubive koegzistencije. Zagovornici tako zavare politike sile, politike blokova: tko nije s njima taj je protiv njih. Nitko ne poriče, da je u teškim godinama hladnog rata bilo potrebno naoružavanje. Ali demokratske i mirojubive snage shvatili su to kao nužno zlo da bi se nemirojubivim agresivnim snagama preprečio put u njihovim porobljivačkim namjerama, a ne kao trajno stanje, takvo je učinkovito. U tome je politika aktivne mirojubive koegzistencije. Zagovornici tako zavare politike sile, politike blokova: tko nije s njima taj je protiv njih. Nitko ne poriče, da je u teškim godinama hladnog rata bilo potrebno naoružavanje. Ali demokratske i mirojubive snage shvatili su to kao nužno zlo da bi se nemirojubivim agresivnim snagama preprečio put u njihovim porobljivačkim namjerama, a ne kao trajno stanje, takvo je učinkovito. U tome je politika aktivne mirojubive koegzistencije. Zagovornici tako zavare politike sile, politike blokova: tko nije s njima taj je protiv njih. Nitko ne poriče, da je u teškim godinama hladnog rata bilo potrebno naoružavanje. Ali demokratske i mirojubive snage shvatili su to kao nužno zlo da bi se nemirojubivim agresivnim snagama preprečio put u njihovim porobljivačkim namjerama, a ne kao trajno stanje, takvo je učinkovito. U tome je politika aktivne mirojubive

Amaterizam i „Mladoženja iz Amerike“

Brojne amaterske kazališne družine i amaterska kazališta s-rom čitave naše zemlje dokaz su vitalnosti, koja se kod svih slojeva naših ljudi manifestira i na kulturnom polju. Profesionalna kazališta, iako, relativno prema drugim zemljama, mnogobrojna, nisu nikako u stanju da zadovolje unutrašnju potrebu u scen-skim izviđavanjima. Neka amaterska kazališta dostigla su takav nivo, da neki čak postavljaju pitanje čemu toliko stalnih, profesionalnih kazališta, od kojih neka u svom bijednom životarenju i borbi za samoodržanje, jedva vezuju kraj s krajem ne dostižu više puta ni onaj minimum kvaliteta, koji bi opravdavao njihovo profesionalstvo. Čemu toliko takvih kazališta, za koje društvo žrtvuje teške pare, kad se i s amaterskim mogu postići lijepi rezultati? Ovi, naravno, pri tome ne misle na to da su brojna profesionalna kazališta, koja su poslike oslobođenja nikla gotovo u svim našim gradovima, rezultat onih kognitivnih promjena, koje su imale za posljedicu da je došlo do kvalitativnih i kvantitativnih promjena na svim područjima našega života. Kad već postoje, jednog dana će ona sigurno i dati ono što se od njih traži. Mijlune, koje društvo odvaja iz svojih ustiju za njihovo izdržavanje, ona će tada vraćati s visokim kamataima. Međutim, kad je riječ o amaterizmu, onda je svakako potrebno da se istog postavi na pravo mjesto.

Kad kažemo amater, pri tome obično mislimo na aktivnog ljuditelja neke umjetnosti, kojom je vedbe komedije »Mladoženja iz Amerike« od J. Jervina, došlo. Dok je profesionalcu umjetnost samo za to da se održi ta tradicija najviše slučajeva zanimanje, cija, mišljenja smo, da ne bi bilo svrha.

— b —

amatera ona zanima i on se njome bavi, on njome začinjava, moglo bi se reći, svoj privatni život. Ukoliko je to zanimanje naročito intenzivno, ono nastoji da preskoči okvire privatnog života, hoće da se manifestira u javnosti. Na ovaj način javnost više puta upoznaje djela iz kojih izbija čisti nepatvoren život, jake individualnosti još nesputane akademskim kanonima. Zato svaki amaterizam, ukoliko je on posljedica jakе unutrašnje težnje za umjetničkim izražajem, ukoliko on služi manifestaciji tvenata iz širokih slojeva i na taj način omasovljenju i popularizaciji umjetnosti treba pozdraviti i pomoci. Kao takav on ima svoje mjesto i svoju svrhu u razvitku naše socijalističke kulture. Ne prilaziti mu s visokom i ne mjeriti ga s akademskim metrom, uzimati ga kao iskreni izraz nekog htijenja, koje nastoji da se umjetnički oblikuje. Međutim, potrebno je i da amater se postavi na pravo mjesto, da nastupa nepretenciozno i nepotentno, a isto tako i da ga oni kojima se obraća vide na pravom mjestu.

Smatramo, da je bilo neopodno potrebno reći nekoliko riječi o suštini i ciljevima amaterizma, da bi se pravilno ocijenila posljednja izvedba dramske sekcijske RKUD »Kolo«. Od brojnih dramskih grupa, kojih je bilo u našem gradu poslike oslobođenja, uspjela je da se održi jedino dramska sekacija »Kola«.

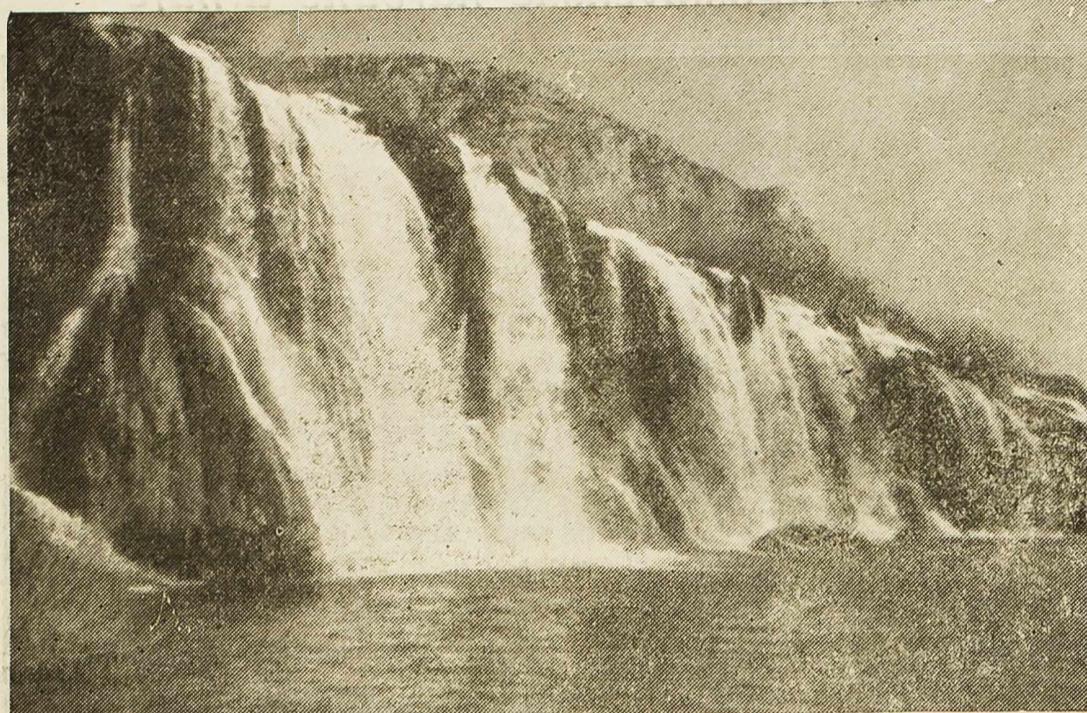
Ona, već kao po tradiciji, predstavlja nam se svake godine sa jednim komandom. Ako je do izbitelja neke umjetnosti, kojom je vedbe komedije »Mladoženja iz Amerike« od J. Jervina, došlo

— b —

samo za to da se održi ta tradicija, onda je sam sebi

amaterizam nije sam sebi

amaterizam, ne sam sebi

Roški slap

TURISTIČKE CRTE

Slanica-jeftino i ugodno ljetovalište

Lijepo i sunčano lipanjko po- u režiji poljoprivredne zadruge spokojnu, obavijenu u večernji slijepodne. Vjetar lagano piri, Murter, a sada ga je preuzeo ko- sutor, a do Šibenika smo osvje- donošći ugodan miris kadulje tarsko ugostiteljsko poduzeće žili uspomene iz proteklog posli- i suhe trave s obližnjih otoka. »Proljan». Restoran je lijepo u- reden i u njemu će gosti biti po- služeni sa svim toplim i hladnim službenim načinom. Za turiste je uredeno 47 le- žaja. Restoran može primiti 100 osoba. Uvjeti za ljetovanje na Slanici su vrlo povoljni. Cijena pansiona (3 obroka i spavanje) po osobi iznosi samo 430 dinara. S obzirom na ugled koji uživa Slanica i vrlo povoljnim uvjetima očekuje se, da će je ove se- zone posjetiti rekordan broj go- stiju.

Sunce je prosipalo svoje posljedne zrake kroz masline i bo- riće, kada smo se otisnuli od obale. Veoma razgovorljivi radnici i mještani dovikivali su nam s obale: »Nadamo se da ćete nas i između mnogobrojnih gostiju, posjetiti 1. srpnja o. g. pri- godom svečanog otvaranja naše plaže i restorana. To će biti prava radost i za vas i za nas.«

Uz samu obalu nalazi se adaptirani restoran, koji je ranije bio

ostavljući za sobom pjenu- šav bijeli trag. Približavamo se otoku Murter. Cilj nam je Slani- ca — izletničko i turističko mje- sto. Pristajemo uz obalu. Grupa ljudi užurbano radi. Vrše se po- slednje pripreme, da bi počet- kom srpnja sve spremno do- kalo prve naše i strane turiste. Slanica je jedna od najljepših plaža na našoj obali. Pjeskovito i bijelo morsko dno nazire se na desetke metara kroz bistru pla- vo-zelenu površinu vode, kao u ogledalu.

S druge strane, po bijelo-sivom kršu prostriti je sag bujnog zelenila. Samoj plaži posebnu draž- daje borova šumica, iza koje se prostiru plodni maslinici, bogato vrelo prihoda stanovnika otoka Murter.

Uz samu obalu nalazi se adaptirani restoran, koji je ranije bio

Slanicu smo ostavili tihu i kom području. M. Z.

Kada je s osmatračnice bri- tanskog transatlantika »City of Exeter« javljeno da je na hori- zontu primjećen jedan čudni brod, komandant se je ozbiljno uznenirio. Bio je tada svibanj 1940. godine, kada je nacistička Njemačka bila u ofanzivi. No pola sata kasnije, kapetan je prepoznao s olakšanjem, da ne- poznati brod, koji se je približavao, nosi ime »Kashii Maru«. Opasnosti, dakle, nije bilo, jer je taj brod bio japanski a prema tome i neutralan.

Putnici »City of Exeter«-a mogli su na palubi ovog broda vidjeti jednu ženu kako gura dječja kolica. Pokraj nje nalažili su se razni ljudi od posade broda, maleni rastom, tamnoputi, a čije su košulje lepršale na vjetru, znači onakvog kroja kako to običavaju nositi japanski mornari. Dva broda su se mimošla, a da pri tome nisu izmijenili bilo kakav znak.

Međutim, stvar je izgledala drugčije. Žena koja je gurala dječja kolica nije bila »žena« već muškarac, a mornari na palubi zvali su se Fritz, Karl, Klaus i tome slično. Ostatak od 350 tehničara i boraca nalazio se skriven u utrobi broda. Taj brod kamufliran raznim dimnjacima, platnom i ostalim bio je njemački gusarski brod »Atlantis«, jedan od onih za kojim su britanske eskadre bile u najgrozničajvoj potjeri.

Njemačka je za vrijeme Drugog svjetskog rata bila naoružala devet takovih gusarskih brodova. Ovi su brodovi potopili 137 trgovaca brodova raznih saveznika zemalja, ali je »At- lantis« u svojoj balanci ipak upisati najveću aktivu u potopljenim brodovima, a isto tako

imao je komandanta koji se znatno razlikovao od svojih kolega. »Atlantis« je započeo svoj život imenom »Goldenfels«. To je bio brzi brod od 7.800 brt, a pripadao je njemačkoj kompaniji »Hansa«. Kada je došlo do rata, naoružan je sa 6 topova od 150 mm i sa mnogo manjih topova, torpednim cijevima i jednim hidroavionom-izvidjačem kao i sa velikim te- retom mina. Uza sve to, brod se mogao kamuflirati na takav način, da je mogao promjeniti 12 različitih izgleda.

Ožujka godine 1940. pod komandom Bernarda Rogge-a, ofi- cira kome je bilo oko 40 godina, čovjeka markantnih crta lica i impozantnog izgleda, »Atlantis« je isplvio iz jedne njemačke baze. Plovio je duž norveške obale kamufliran u sovjetski brod, te je tako izbio u sjeverni At- lantik. Imao je naredenje da napadne i torpedira sve brodove-pri- tivničkih zemalja koji plove oko rta Dobre Nade.

Kad je prošao Ekvator 25. travnja 1940. »Atlantis« je spustio sovjetsku zastavu i s najvećom lakoćom uklonio postavljeni dimnjak, te tako postao »ja- panskog motornog brod, kojeg je torni brod »Abbekerk«.

Prva žrtva »Atlantisa« bio je britanski brod »Scientist«. Nare- denje da zaustavi mašine i da ne upotrebljava radio, došlo je kao grom iz vreda neba za »Sci- entist«, ali oficir radiotelegrafista i 300 zarobljenika, ali nekoliko imao je toliko prisutnosti duha milja od obale brod je torpediran. Ovaj brod je tada poslan u okupirani dio Francuske a s njim

IZ II. SVJETSKOG RATA
POD NEĐUŽNIM IZGLEDOM TRGOVAČKOG BRODA, NOSIO JE STRAVU I SMRT PO ATLANTSKU OCEANU

GUSAIR OCÉANA

Ovaj članak se zasniva na službenim dokumentima zapljenjenim njemačkom admiralu 1945. godine, kao i dnevni- ku britanskog ratnog broda »Devonshire«, a koji su se odnosili na potapljanje broda »Atlantis«.

Vatru te pogoda »Scientist« u komandni most, razorivši mu razdistanicu. 77 ljudi posade pogodnog broda od kojih dvojica smrtno ranjeni, spustili su se u i djece.

Mjesec dana poslije potapljanja i ukrcani na »Atlantis« a »Scientist« je potom torpediran. »At- lantis« je tada produžio svoj put te stigao do rta Dobre Nade.

Dvije sedmice kasnije kapetan Rogge uhvatio je jednu britansku radio obavijest, koja upozorava svoje brodove, da jedna njemačka pomoćna krstarica ka- muflirana kao japanski trgovac- ki brod vjerojatno krstari indijskim oceanom. Istog časa skinut je s »Atlantis« »kimono« te se ni dimnjak, te tako postao »ja- panskog motornog brod, kojeg je torni brod »Abbekerk«.

Druga žrtva bio je norveški motorni brod »Tirranna« pun hrane za australijske trupe u Palestini. Kapetan Rogge poslao je na brod potrebnu posadu, za- robio brod i vodio ga za sobom nekoliko sedmica kao ratni plijen. Ovaj brod je tada poslan u okupirani dio Francuske a s njim

U ŠIBENIKU PRIJE 50 GODINA

»RUSKI NAROD«

Revoluciju u Rusiji »Hrv. ri- ječ« od 5. VII. pozdravlja ovim riječima:

»U Varšavi, u Kronštatu, u Lodzu, u Odessi ruski narod ru- si, pali, ubija, baca bombe, di- že barikade; a kozaci na nju pu- caju iz pušaka koje bi morale biti posvećene samo domovini.

Nije to više borba pojedinih ljudi iz potage proti birokrati- ma, koji su najviše krivi ne- uspjelo hrabrih ruskih vojnika; nisu to više nenadani na- padaji tajnih društava — na- rod se listom diže proti upravi

koja ga od stoljeća gnjavi, ko- ja ne pušta da velika narodna duša slobodno diše. I vojska koleba. Odessa je u plamenu revolucije vidjela protiv sebe napere topove ratnog broda »Knez Potemkin«, spremne da podupri pucanjem djelovanje pobunjenoga puka. Na toj oho- loj carskoj oklopnoj vijala se crvena zastava. Carski morna- ri, nakon što pobaciše u more časnike, spremaju se da pucaju na carske kozake. Još se izvje- sno ne zna kako je svršila ta pobuna crnomorske flote. Ne zna se još je li koji drugi brod podigao crvenu zastavu revolu- cije.

U svojoj otpornoj snazi, u svojoj besprimernoj ustrajnosti, u svemu, i u samoj revolu- luciji, ruski narod je izvanredan, ogroman.«

»Kao što se utišava veliki oceani poslije oluje, kad stanu vjetrovi, kad se slegnu uzbur- kani valovi, tako će i ruski narod poslije ove gigantske borbe za slobodu, preuređen, pomlađen, preobražen, ustati kao pomlađen div da ispunu u svijetu zavjet ljubavi i napret- ka koji mu je namijenjen. Oni koji su mu sada na upravi ne će moći prijeći ono što je u- pisano, što narod potocima krvi hoće i zahtijeva.«

»OPĆINSKI IZBORI«

»Općinski izbori u Šibeniku urećeni su za ove dane: III. tijelo na 31. srpnja i na 1., 2. i 3. kolovoza; II. tijelo na 5., a I. tijelo na 7. istoga mjeseca.« (»Hrv. riječ«, 26. VI.)

»Iz Vodica nam pišu da je Namjesništvo vratilo općinskom upravitelju sve punomoćnice zadnjih općinskih izbora, provedenih prošle godine, jer da mješovito povjerenstvo ne zna doći kraju tko je glasovao i za koga je glasovao — tako ih je upravitelj pobrkao i izmiješao.

Javljuju nam suviše da su ondje urećeni općinski izbori: za 14. kolovoza za III., za 16. II., a za 17. za I. izborni tijelo. (»Hrv. riječ«, 26. VI.)

»Iz Zatona nam javljaju da su ondje poznatog M. I. dočekali baš svečano, kako zaslužuje, te bubnjima i sviralama otpratili put Šibeniku. Glazbala su bila od starih kotluša i su- dova. Čujemo da ih i po drugim mjestima dočekuju sličnim glazbalima.« (»Hrv. riječ«, 5. VII.)

KRONIKA

»Tužbe. Neki ribari sa Žirja tuže nam se na one Kaprija da love »buskavicom« u njihovoj okolici, i to uprav na »pošta ma« srdela. Zao nam je, ali moramo istaknuti da su njihove tužbe uglavnom neosnovane.

Po crpljenim obavijestima, moramo naglasiti da oni o kojima govorite da »buscavaju«, to su »brafunari«. »Brafunara« njima ne čini škode, a nosi koristi siromašnim Kaprijancima, jer su ove godine u mjesec dana četiri lade dobile oko 4 do 5 hiljadu kruna. Uostalom iluzija je da »brafunara« škodi svemkolikom ribarenju.« (»Hrv. riječ«, 24. VI.)

»Filoksera. U vinogradu Me- selina Josipa pk. Frane na Lju- bitovici otkrivena je filoksera.

Evo je, dakle, i u splitskom kotaru, i nema sile da je suzbije. Težacima i ovom prigodom preporučujemo da ne sade drugu nego samo američku lozu, i to u što većem broju.« (»Hrv. riječ«, 24. VI.)

»I Skradina nam pišu: »Danas, 23. o. mj. načelnik Matas zahvalio se na načelnistvu i vijećništvu.« (»Hrv. riječ«, 24. VI.)

»Pokušaj samoubojstva. Marija Ugrina pk. Jakova umrlo nezakonito dijete Marija. To je na mater tako djelovalo da se htjela zapaliti. Polila se žestom i užgala. U kući bila joj samo starica majka. Na njezinu zapomaganje dotrčali susjedi i pogasili već plamteći odjeću. U to dodu i stražari te Ugrinovica bi prenesena u bolnicu da se liječi od zadobivenih opeklin.« (»Hrv. riječ«, 28. VI.)

»Villa Dalle Feste. Sjedne strane zaokružen zelenilom, bo- rove šume, s druge strane op- točen morem, nad samim ulazom u luku diže se novi ljetnikovac g. Dalle Feste. Počela je krasan; vidik što se pruža na luku, grad, okolna brda otoče nešto je svjetskoga. Pro- strana općinska šuma, koja se nalazi u neposrednoj blizini povećava još više udobnost ovog villa-stana. Ljetnikovac zgrade, točnost izradbe u svim potankostima, svjedoče nam umjetničkom ukusu vlasnika. Mi znamo da je njegovu namjera bila, kad je villa sagradila ne samo da sebidi ugraditi stan, već po mogućnosti da postigne i druge građane na gradnju ovakih villa duž Šibenske luke. Kad bi se bregove po- šumilo, kad bi se pomnožili ljetnikovci kao Dalle Festin naša bi luka bila lijepa i zgradna.« (»Hrv. riječ«, 5. VII.)

bio naređenje da otvara vatru čim spazi koji brod, a tek onda se postavlja pitanja.

Gotovo polovina žrtava »At- lantisa« uspijela je da uputi obavijest prije nego je bila zarobljena. Većina od njih bila je za- sutu vatrom topova te su često imali mnogo žrtava.

Kapetan Rogge je dobro postupao sa zarobljenicima što je bila rijetkost kod nacističkih komandanata. Kroz 20 mjeseci koje je proveo na moru, Rogge je imao ponkad preko 1000 zarobljenika oba spola, a bili su pripadnici 20 različitih nacija. Odredio je da se zarobljenicima daje isto sledovanje kao i posadi broda, a i- sto tako omogućio je zarobljenicima setnju palubom osim u momentima kada je posada bila na borbenim mjestima. Dozvolio je druženje članova posade sa zarobljenicima, samo je pri tome zabranio vođenje bilo kakvih političkih diskusija.

Jesen 1940. godine predstavljala je mršavo razdoblje za »At- lantisa«: samo jedan trgovac- ki komandant počeo je da emitira radio obavijesti, poslije čega je na njega otvorena paljba i potopljena u noći. Posada »At- lantisa« imala je priliku da vidje nađenu topovima osim u momentima kada je posada bila na borbenim mjestima. Dozvolio je druženje članova posade sa zarobljenicima, samo je pri tome zabranio vođenje bilo kakvih političkih diskusija.

Izrazito je da je »At- lantisa« u svrhu razdoblje za »At- lantisa«: samo jedan trgovac- ki komandant počeo je da emitira radio obavijesti, poslije čega je na njega otvorena paljba i potopljena u noći. Posada »At- lantisa« imala je priliku da vidje nađenu topovima osim u momentima kada je posada bila na borbenim mjestima. Dozvolio je druženje članova posade sa zarobljenicima, samo je pri tome zabranio vođenje bilo kakvih političkih diskusija.

Citavoj ljetu 1941. godine »At- lantisa« je krstario morskim putem Indijskog oceana, a da na- strojila veće od običnog gal- konačno 10. rujna »At- lantisa« zabilježio svoju 22. i posljed- ţtu — norveški brod »Plana«. Premije osigu- rajući srbu ratne štete su rasle, ke su krzno vrijeđeno bilo pot- no zamraćene.

(Svrsetak u sljedećem broju)

Problemi škole za učenike u privredi

Skola učenika u privredi predstavlja veoma važnu prosvjetu u ustanovu u našem gradu, udući da je ona orijentirana na industriju.

Do sada je ova škola predstavljala gole učionice sa ipomazbijenih klupa. Doduše, sadašnje stanje se nešto popravilo jer u postavljanjem novih parteriranih podova, što još više učinjava komparaciju sa starijim i istrošenim klupama i atedrama, kojim kao neupotrebivih preko cijele godine imade egde u kutevima učionica, dok učenici zbijaju. Nije rijedak slučaj da za vrijeme predavanja učeniklupama ispaane noge i odcijepi daska, pa njen ruže izazove buru smijeha u azredu. Na odnos učenika prema školi i nastavniku djeluje dojam dijelom i ambijent. Budući da u učionicama ima dojratih, istrošenih, izglođenih i azbijenih klupa, to već prvi učak djeluje negativno, te potonje daje slobodu, koja za učenike nije za preporuku!

Nedavno je održan sastanak a poslodavcima učenika ove kole, gdje su bili prisutni i predstavnici narodnih vlasti. Tu je u vrlo plodnoj diskusiji, način detajnje analize problema kole i nastave a na prijedlog direktora Tesulova, donjeto nazivom i zdravom zaključaka. Izneud osnog konstatao se, da se solidniji i ozbiljniji uspjeh u ovoj skoli može očekivati, jedino uvaranjem školskih radionica za praktičnu obuku učenika, te finansijskog kapitala za vježbe i bolju predodžbu teoretske nastave. Tom prilikom, pojedini predstavnici grada, kralja, poduzeća i nekih komora (rgovačka komora), obećali su pruziti novčanu pomoć, kako bi se osigurala nastavka najnužnijih potrepština. Konstatira se, međutim, da ni danas ova škola nije registrirana ničiju novčanu pomoć ili potporu! Istovremeno ona normalno izbacuje mladi stručni kadar, s onim oskudnim, slabim i nukavim sredstvima, koje stvaraaju sami nastavnici sa učenicima

ZAHVALA

Povodom smrti drage nam supruge i majke

STOŠIĆ DRAGE

izražavamo ovim putem najtoplju zahvalnost dru. Miljanu i dru. Marijanu, koji su uložili sve svoje znanje i mnogo napora da bi nam spasili milu pokojnicu.

Osobito zahvaljujemo drugari Milki Čala, koja je za vrijeme teške bolesti pokojnice vodila veliku brigu o mojoj djeci.

Izražavan zahvalnost i stolarskoj radionici poduzeća »Velimir Skorpik« na upućenom vijencu, kao i sindikalnoj podružnici tog poduzeća na ukazanoj pomoći u mojoj nesreći.

Također od srca hvala svima, koji su dragu nam pokojnicu i spratili na vječni počinak.

Ožalošćeni
Frane Stošić i djece

(Obično su to samo crteži), te se zanimanja i struka. Raspored s njima individualno potpomažu. Sa strane škole učinjeno je do danas mnogo u pogledu poboljšanja njenog rada. Tako je bio odlučeno da se začrni i redovna higijenska kontrola čistoće učenika u razredu od strane personala Doma narodnog zdravlja. Iako je drug direktor, koliko mi je poznato, lično na tome interveniovačava komparaciju sa starijim i istrošenim klupama i atedramama, kojim kao neupotrebivih preko cijele godine imade egde u kutevima učionica, dok učenici zbijaju. Nije rijedak

slučaj da za vrijeme predavanja učeniklupama ispaane noge i odcijepi daska, pa njen ruže izazove buru smijeha u azredu. Na odnos učenika prema školi i nastavniku djeluje dojam dijelom i ambijent. Budući da u učionicama ima dojratih, istrošenih, izglođenih i azbijenih klupa, to već prvi učak djeluje negativno, te potonje daje slobodu, koja za učenike nije za preporuku!

Nedavno je održan sastanak a poslodavcima učenika ove kole, gdje su bili prisutni i predstavnici narodnih vlasti. Tu je u vrlo plodnoj diskusiji, način detajnje analize problema kole i nastave a na prijedlog direktora Tesulova, donjeto nazivom i zdravom zaključaka. Izneud osnog konstatao se, da se solidniji i ozbiljniji uspjeh u ovoj skoli može očekivati, jedino uvaranjem školskih radionica za praktičnu obuku učenika, te finansijskog kapitala za vježbe i bolju predodžbu teoretske nastave. Tom prilikom, pojedini predstavnici grada, kralja, poduzeća i nekih komora (rgovačka komora), obećali su pruziti novčanu pomoć, kako bi se osigurala nastavka najnužnijih potrepština. Konstatira se, međutim, da ni danas ova škola nije registrirana ničiju novčanu pomoć ili potporu! Istovremeno ona normalno izbacuje mladi stručni kadar, s onim oskudnim, slabim i nukavim sredstvima, koje stvaraaju sami nastavnici sa učenicima

1. Žubović

Skupština poljoprivredne zadruge Varivode

Stvaranje jačih zadruga

Proslih dana održana je u Varivodama izvanredna skupština poljoprivredne zadruge na kojoj se isključivo govorilo o tražili da zadruga i daje posluje njenom dalnjem opstanaku. U slijed finansijskih teškoća zadruga već dva mjeseca praktično ne djeli. Od 1. siječnja do 30.

U diskusiji je također sudjelovalo i poslovni upravitelj zadruge u Devrskama, koji je istakao da tuzišta nije nameinuta odozgo, kako su to neki prepričavali, već da to nameće sama praksa. On je rekao da naša privredna politika ide za stvaranjem jačih i samostalnih zadruga, ali da to spet zavisi o volji i mogućnosti samih zadrugara.

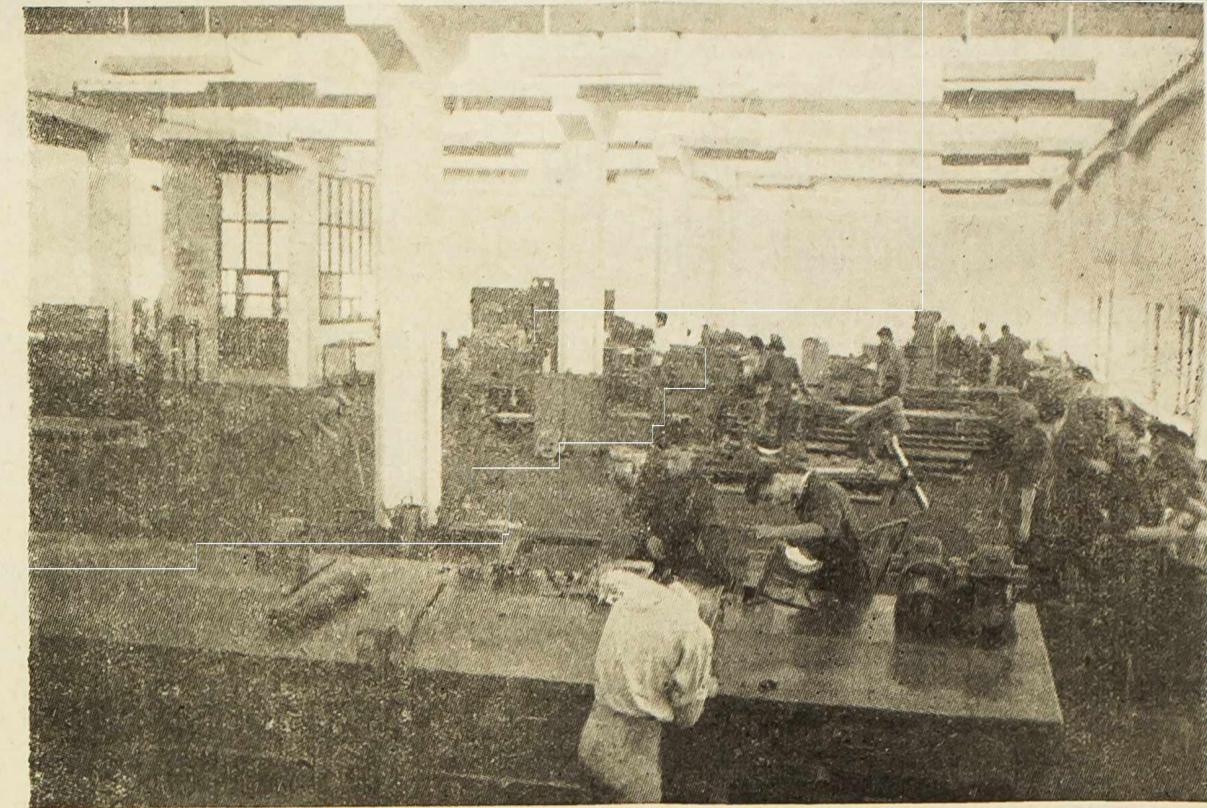
Veselin Gladović

HILJADU DJECE IZ UNUTRAŠNOSTI U TIJESNOM

U Tijesno je prošlih dana stigla grupa od 350 djece iz Tuzle, koja će ostati na ljetovanju 21. dan. Nakon ove, NO grada Tuzle uputit će na ljetovanje još dvije grupe djece, tako da će u Tijesnom ljetovati u tri smjene oko 1.000 djece. Prva grupa je smještena u slobodne prostorije škole, zadružnog doma, hotela i u privatnim zgradama.

Mještani su uređili sva prikladna mesta i plaže za kupanje, kako bi se djeци osigurao što ugodniji boravak na moru. Ovo je prva ljetna sezona u kojoj Tijesno prima tako velik broj djece i mještani vjeruju da će Tijesno u buduće zadovoljiti i veće zahtjeve svih onih radnih ljudi, koji žele da sprovedu svoj godišnji odmor u njihovoј sredini, iznijeti argumenti nisu bili ni.

A. Stegić

Tvornica lakih metala »Boris Kidrič« — mehanička radionica

Otkup višanja trebalo bi vršiti preko zadruga

Za nekoliko dana na teritoriju Špekulacije, koje u stvari idu na našeg kotara započet će otkup uštrb zajednice, a nikako za u-svjježih, a kasnije i suhih višanja. Gorko iskustvo iz prošle godine natjerala je privredne da izvrše izvješće predradnje radi sprečavanja nerda na tržištu višanja.

U prošloj godini početna cijena višanja na gradskoj tržnici kretala se oko 40 dinara po kg. Međutim su trgovinska i industrijska poduzeća izvršila jak pritisak, pa je okupna cijena višanja skočila na dinara 260 po kg. Točno je da naša industrija i izvoz imaju velike potrebe za tim artiklom, ali je pritisak i pak bio vještački izazvan nerazumnom trkom u kampanji ot-kupa. Cijene nisu bile ničim ograničene, jer nije bilo pretodnog dogovaranja cijena. Toj situaciji pridonio je i vrlo poljan koefficijent pri izvozu, te je isti načinu korigiran, a postoji mogućnost i dalje korekture radi sprečavanja anarhije pri otkupu.

Prošlogodišnja trka je bila toliko beskrupulozna da je, na pr. jedno poduzeće ostvarilo osjetnu dobit poslovanjem koji nije predmet njegove djelatnosti. Naime, to je poduzeće kupljivalo svježe višnje i odmah ih dalje plasiralo, iako je predmet njegovog poslovanja otkup voća radi prerade. Rješavajući o tom predmetu nadležni sud je poduzeće proglašio krimim i naredio oduzimanje nepravilno stečene dobiti. Vjerojatno će takova lekcija korisno poslužiti svakome tko bi eventualno htio zaboraviti na poslovne obaveze i uzance koje se primjenjuju na pojedine predmete poslovanja.

Neorganizirani nastup na tržište prouzrokovao je odvlačenje velike novčane gotovine, koja je sa svoje strane remetila robno-novčanu ravnotežu snažno priskupljajući robne fondove. Govoreći o unapređenju poljoprivrede ne smije se dozvoliti da to pojedinci koriste kao masku za razne

krupno poslovanje, pa su pristiljene koristiti se avansima, koje imaju trgovinska i industrijska poduzeća. Radi toga treba očekivati pojavu velikog broja poduzeća, koja će na terenu nadati da se prošlogodišnja situacija neće ponoviti.

Otkupne cijene su dogovorene ovako. Sveže višnje plaćaju se proizvodnja po dinara 90 za 1 kg. Zadruge imaju pravo na maržu od dinara 20 za 1 kg, što znači da mogu trgovinskim i industrijskim poduzećima prodavati svježe višnje na veliko po Din 110 za 1 kg. Također se priznaju troškovi pulpiranja od dinara 3 za 1 kg. Suhe višnje otkupljivat će se po dinara 250 za 1 kg. Zadruge imaju pravo na maržu od dinara 30 po kilogramu. Sok će se otkupljivati po Din 13 po 1 bomeu, a zadruge imaju maržu od Din 1.50 po 1 bomeu.

Tendencija otkupne politike je da se on vrši, što je više moguće, preko zadruga. Međutim, sada zadruge nemaju kredita, ni vlastitih sredstava za takovo

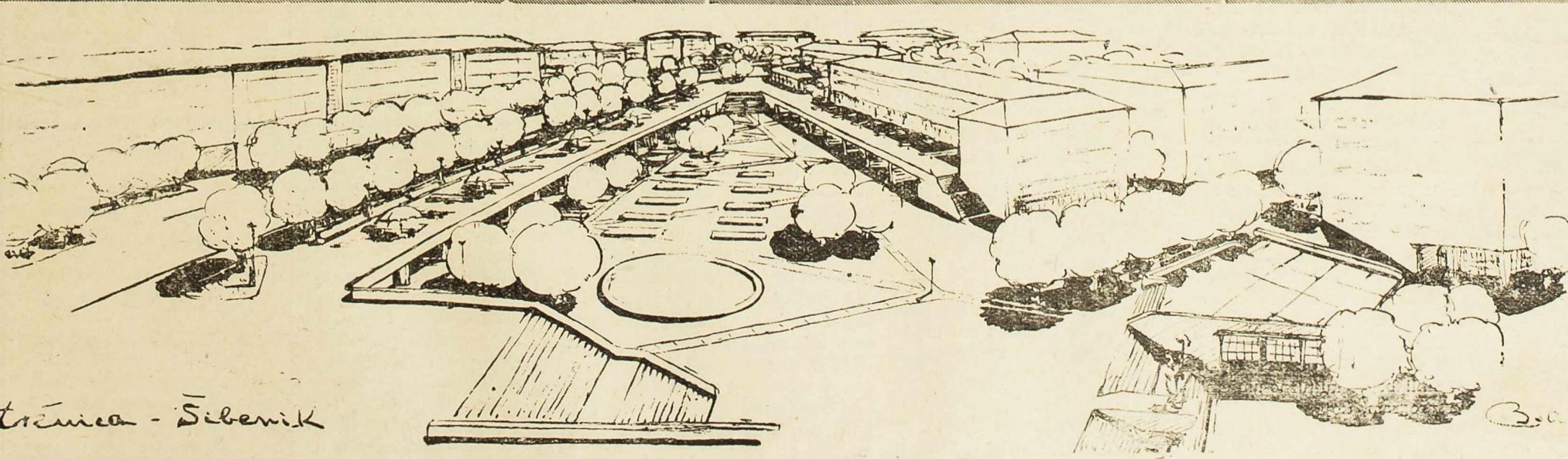
Svetozar Krnić

OBAVIJEŠT

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE ŠIBENIK

OTVORILO JE o. m. JUTARNJU AUTOBUSNU PRUGU IZ SPLITA PREKO ROGOZNICE, ŠIBENIKA I BIOGRADA ZA ZADAR.

Polazak iz Splita u 3.45, iz Šibenika u 6.00, dolazak u Zadar 8.45.
Polazak iz Zadra u 12.30, dolazak u Šibenik u 15.30.
Polazak iz Šibenika u 16.15, dolazak u Split u 18.30.
Polazne stanice u Splitu ispred hotela »Belvi«, u Zadru ispred hotela »Beograd«. Pruga saobraća svaki dan.

Perspek-
tivni
izgled
gradske
tržnice

tržnica - Šibenik

gradske vijesti**Utisci s izložbe ručnih radova
osmogodišnjih škola**

Dana 21., 22. i 23. lipnja održavana je izložba ručnih radova I., II. i III. osmogodišnje škole u prostorijama osmogodišnje škole »Simona Matavulja«.

Način, redoslijed i tehničke pripreme su bile na visini, pa se iz toga moglo vidjeti, da su učenici, učenice i nastavnici učili maksimum napora u organizaciji same izložbe.

Prolazeći kroz sve izložbene prostorije čovjek se morao di-

**GOSTOVANJE
NARODNOG KAZALIŠTA
NA OTOKU MURTER**

Dramski ansambl Narodnog kazališta gostovanje je u krajem prošlog tjedna u Tijesnom, Betini i Murteru. U Tijesnom i Betini kazališni kolektiv je nastupio sa komedijom »Zajednički stan« od Dobričanina, a u Murteru je izvedena premijera komedije »Starač Klimoj« od nepoznatog dubrovačkog pisca. Za nastup šibenskog kazališta u svim tim mjestima vladao je veliki interes, tako da su dvorane bile dobro posjećene. Šibensko kazalište nastupilo je u okviru općinskog festivala koji je održan u Tijesnom.

Šibenik kroz tjedan**Narodno kazalište**

Sabota, 2. VII. — UCITELJICA
— komedija od D. Niccodemi-a.
Gostovanje Narodnog kazališta
Zadar.

Nedjelja, 3. VII. — UCITELJICA
— repriza. Početak predstava u
20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma — PRAZNIK U RIMU —
Dodatak: Filmske novosti br. 24. (do 3. VII.)

Premijera engleskog filma — OKRENI KLJUČ POLAKO —
Dodatak: Filmske novosti br. 24. (4.-6. VII.)

SLOBODA: premijera engleskog filma — CRNI COVJEK —
(do 3. VII.)
Američki film — ZIG PROŠLOSTI — (4.-7. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE
Do 2.2. VII. — II. narodna lje-karna — Ulica Bratstva i Jedinstva.

Do 2. VII. — II. narodno lje-karna — Ulica Božidara Petronovića.

**IZ MATIĆNOG UREDA
RODENI**

Srećka, kći Vlaha i Marije Vlahov; Mirjana, kći Jose i Ante Cobanov; Nikola, sin Jure i Ksenije Vlahov; Vjekica, kći Milutina i Nevenke Filipi; Andelka, kći Marka i Tereze Polić; Bojan, sin Vitomira i Perle Gradiška; Ivan, sin Ante i Ane Bačić; Divna, kći Ivana i Danice Lukas; Ranko, sin Zdravka i Ante Cvitan; Ksenija, kći Jakova i Karnele Alviž; Branko, sin Jerka i Zorke Luša; Nataša, kći Tomislava i Tonke Grgas; Anita, kći Antona i Rosande Može; Zivana, kći Oktavija i Mirjane Bembić; Tanja, kći Kažimira i Marije Aralica i Marija, kći Žarka i Ane Marasović.

VJENČANI

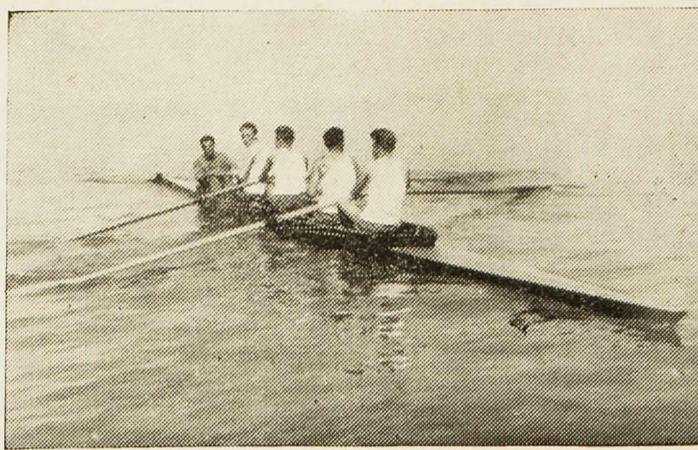
Skarica Milan, agrotehničar — Gojanović Tanja, domaćica; Zelembaba Ilija, električar — Antunac Anka, službenik; Cipitelo Miljenko, radnik — Rakić Ružica, radnica i Matijević Srdan, kotlar — Antolos Ksenija, domaćica.

UMRLI

Stošić Dragi Ž. Kovač, stara 36 god.; Kalpić Milena Ivina, stara 3 mja., Kovač Roko pok. Viće, star 65 god. i Gojanović Josip Paškin, star 28 god.

SPORT**„KRKA“ 2. NA PRVENSTVU HRVATSKE**

U subotu i nedjelju održano je osvojio je »Mornar« iz Splita. Drugo mjesto zauzela je »Krka« u Dubrovniku prvenstvo NR Hrvatske u veslanju. Naslov prvaka koja je nastupila u sedam disciplina.

Uspjeh u kvalifikacijama**„Radnički“ - „Troglav“ 5:0**

U nedjelju je u Mandalini pred malim brojem gledalaca odigran užravni kvalifikacioni susret za ulazak u Dalmatinsku nogometnu ligu između domaćeg »Radničkog« i »Troglava« iz Livna. I

ovoga puta »Radnički« je uvjerenljivo pobjedio s rezultatom 5:0 (2:0). Zgoditke su postigli Čala, Brajković, Hasanbegović po 1, a Ercegović 2. Susret je dobro vodio Crnogača iz Šibenika.

»Radnički« je nastupio u sastavu: Baljkas, Tirkulin, Jurić, Kovak, Bujas, Dobrijević, Vučković, Brajković, Ercegović Hasanbegović, Čala.

Mi smo zahvalni nastavnicima i nastavnicama osmogodišnjih škola na njihovom trudu u podizanju znanja naše djece. Zahvalni smo im i u ime svoje i u ime naše socijalističke zajednice, jer baš nastojanjima našeg nastavnog kadra naša će socijalistička zajednica dobiti mnogo mladih kadrova, koji će koristiti sebi i zajednici.

Roditeji**REKORDAN BROJ TURISTA**

Za posljednjih osam dana boravilo je u našem gradu 490 turista, što predstavlja rekordan broj za ovo doba godine. U ovaj broj nisu u računati oni turisti koji suse nalazili na prolazu. Domaćih turista bilo je

352, dok je iz raznih evropskih zemalja bilo 138 lica. Ipak ih je najviše bilo iz Holandije (76), zatim Zapadne Njemačke, SAD, Engleske, Francuske, Belgije, Danske, Austrije i Italije. U toku idućih dana očekuje još veći priliv domaćih i stranih gostiju.

ZAPOČELA KUPALIŠNA SEZONA

U subotu 25. o. m. otvorena je kupališna sezona. Sutradan je nekoliko hiljada kupaca bilo na Martinskog i Jadriji. Prijevoz do Martinske vrši škola PBD »Val«, a do Jadrije novi motorni brod »Jadrija«, izgrađen u betinskom brodogradilištu. Brod je veoma udoban i lijepo ureden a može da primi oko 400 osoba. Razvija prosječnu brzinu od 7 morskih milja. Njegovim puštanjem u saobraćaj bit će osigurana redovita veza sa kupalištem, a izbjegnut će se i gužva do koje je dolazio ranijih godina.

UČENICIMA PODIJELJENE SVJEDODŽBE

Krajem prošlog tjedna podijeljene su svjedodžbe svim učenicima srednjih, osmogodišnjih i osnovnih škola. Time je službeno završila školska godina. Prigodom dijeljenja godišnjih svjedodžba bile su održane svečane priredbe kojima su, pored učenika, prisustvovali njihovi nastavnici i roditelji. Učenici su premili bogat kulturno-umjetnički program, koji se sastojao od zborских pjesama, kola, baletnih točaka i igrokaza.

Sutradan pobjedili su riječku »Naftu« sa 3:1 (15:3, 15:13, 13:15). Odmah poslije te utakmice po velikoj vručini odigrali su u-

plina.

Prvog dana natjecanja »Krka« su nastupili u dvije discipline za juniore. U samcu veslač »Krke« Samardžija stigao je prvi na cilj u vremenu 9:20.7 ispred Šimunovića (Ošjak — Velaluka), dok je u trci osmeraca »Krka« stigla druga iza »Mornara«. 1. »Mornar« 6:25.8, 2. »Krka« 6:31.1, 3. »Jadran« (Rijeka) i 4. »Gusar« (Split).

Sutradan nastavljeno je takmičenje u seniorskim disciplinama i u podmlatku za muške i ženske. U osmercu za podmladak »Krka« je bila posljednja. U trci četveraca sa kormilarom za seniore veslač »Krke«, lanjski privaci države nisu imali uspjeha. Stigli su treći iza »Ošjaka« i »Istre« iz Pule, dok su u dvojcu bez kormilara i četvercu bez kormilara osvojili prva mjesta. Dvojac bez korm. 1. »Krka« 8:40.7, 2. »Mornar« 8:41.1. Četverac bez korm. 1. »Krka« 7:36.9, 2. »Mladost« 7:56.3, 3. »Lokomotiva«. U trci seniorskih osmeraca startala su tri čamca. Pobjedio je premoćno »Mornar« u vremenu 6:28.3, 2. »Gusar« 6:40.0, 3. »Krka« 6:50.3.

RADNIČKE SPORTSKE IGRE**Početak odbojkaškog takmičenja**

Dne 22. VI. u okviru radničkih sportskih igara počeo je u gradu prvi dio odbojkaškog prvenstva radnih kolektiva. Do sada se za to takmičenje prijavilo pet ekipa. Za ovo takmičenje u gradu vodio je još dva putujuća i portugama.

Pitamo se, da li to dolikuje ljudima iz jedne kulturne sredine, koji su toliko zaboravili, da nisu u stanju zatomiti svoje najnije instinkte i da li su to naši igrači zasluzili?

Kakogod gledali na takove nezdravje pojave, mi ih moramo najoštire osuditi jednakako, kao i njihove neodgovorne vinoznike.

Umjesto da igračima u najtežim momentima, kada oni proživljavaju razumljivu i očasnu kružu, koja je plod važnosti same utakmice i strahovanja za konačan plasman, danemo punu podršku bodrenjem, mi takovim dovikivanjem nedoličnih i pogrdnih izraza i takovim nekulturnim ispadima i vrijedanjima još više kod njih povećavamo nervozu, a što lako može biti od presudnog značaja za konačan ishod utakmice.

Treba imati na umu, da nije laka i jednostavna stvar odigrati 11 teških utakmica, od kojih je svaka zasebno predstavljala biti ili ne biti. Na svakoj utakmici, igrači su se fizički i duševno krajnje iscrpili. A tek prilikom ulaska na teren pred sam početak, svaki je bio psihološki preopterećen pun razumljive nervoze, koja je plod svih onih prethodnih zbivanja na terenu i van njega.

Zato preporučamo našim gledaocima i navijačima, da ipak jednom shvate, da su nogometni obični svakidašnji ljudi sa svim svojim slabostima. Nitko se od nas nije zapitao, što ti ljudi proživljavaju na onih 90 minuta igre. I baš zbog svega toga mi njihove grijeske ne smijemo osuđivati, nego se prema njima ljudski odnositi davajući im svesrdnu podršku u najtežim trenutcima.

M. K.

RUKOMETNI SUSRET

U prošlu srijedu na Poljani maršala Tita pred oko 1000 gledalaca odigrana je prijateljska rukometna utakmica između ekipa učiteljske škole i DTO »Partizan« iz Šibenika u odbojci, stolnom tenisu i šahu. Šibenik je pobijedio u šahu sa visokim rezultatom 9:1, a izgubio u odbojkaškom susretu sa 1:3. U stolnom tenisu su učestvovali po dvije ekipa. Jedna šibenska ekipa je pobijedila, dok je druga izgubila.

M. R.

PLIVAČKI KLUB »MORNAR« OTVORIO PLIVAČKU SEZONU

U nedjelju je u uvali Paklina plivački klub »Mornar« otvorio ovogodišnju plivačku sezonu kojom prilikom je održano plivačko i vaterpolo natjecanje. U skraćenim plivačkim disciplinama postignuto je nekoliko dobrih rezultata, što s obzirom na početak sezone daje dobre izglede za predstojeće prvenstvene susrete u Veloj Luci, Hvaru i Splitu, kao i revanš susrete koji će se održati u toku mjeseca srpnja u Šibeniku.

Vaterpolo utakmica između ekipa »starih« i juniorske ekipa zavrsila je pobedom »starih« s rezultatom 5:3. U toku utakmice očito je došla do izražaja slaba kondicija plivača kod jedne i druge ekipa.

Od ponedjeljka je za plivače otpočeo redovan trening prije i poslije podne, a trener Zdravko Belan stiže u Šibenik za koji dan.

Brod će prevoziti plivače ujutro u 8 i 9, a poslije podne u 2.30 i 4 sata. Sa plivališta će se vratiti u 12.10, 17.30, 19.10 i 20.00.

I. S.

Za osudu

Na posljednjoj prvenstvenoj nogometnoj utakmici između NK »Šibenik« i »Ljubljane«, okupili su se na igralištu u Mandalini mnogi ljubitelji nogometne lopte, kao i najvjerniji prijatelji domaćeg kluba.

Utakmica da domaća je bila od velike važnosti. Inače, sama utakmica — bar što se tiče domaće momčadi, bila je slaba. Igra sviju igrača bila je ispod prosjeka, nesređena, nervozna i konfuzna. Čitavih 90 minuta veliki broj naših igrača igraje ispod svojih tehničkih i fizičkih mogućnosti.

I ti naši igrači, koji su u drugom dijelu natjecanja učinili rijetko videni podvig, dobjivši od 22 moguća boda njih 19, skočivši sa posljednjeg na četvrtovo mjesto, bili su u toku utakmice izvrgavani neopravdanim napadima i porugama.

Nažalost, još su se čuli kojekakvi pogrdni izrazovi upućeni na adresu igrača i njihovih najbližih, sa strane nekih gledalaca, koji u igračima vide automate.

Pitamo se, da li to dolikuje ljudima iz jedne kulturne sredine, koji su toliko zaboravili, da nisu u stanju zatomiti svoje najnije instinkte i da li su to naši igrači zasluzili?

Kakogod gledali na takove nezdravje pojave, mi ih moramo najoštire osuditi jednakako, kao i njihove neodgovorne vinoznike.

Umjesto da igračima u najtežim momentima, kada oni proživljavaju razumljivu i očasnu kružu, koja je plod važnosti same utakmice i strahovanja za konačan plasman, danemo punu podršku bodrenjem, mi takovim dovikivanjem nedoličnih i pogrdnih izraza i takovim nekulturnim ispadima i vrijedanjima još više kod njih povećavamo nervozu, a što lako može biti od presudnog značaja za konačan ishod utakmice.

Treba imati na umu, da nije laka i jednostavna stvar odigrati 11 teških utakmica, od kojih je svaka zasebno predstavljala biti ili ne biti. Na svakoj utakmici, igrači su se fizički i duševno krajnje iscrpili. A tek prilikom ulaska na teren pred sam početak, svaki je bio psihološki preopterećen pun razumljive nervoze, koja je plod svih onih prethodnih zbivanja na terenu i van njega.

Zato preporučamo našim gledaocima i navijačima, da ipak jednom shvate, da su nogometni obični svakidašnji ljudi sa svim svojim slabostima. Nitko se od nas nije zapitao, što ti ljudi proživljavaju na onih 90 minuta igre. I baš zbog svega toga mi njihove grijeske ne smijemo osuđivati, nego se prema njima ljudski odnositi davajući im svesrdnu podršku u najtežim trenutcima.

M. K.

SIBENSKI LIST
organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar

Sibenik

Uredništvo, Štamparsko poduzeće